

Oncidium baueri Lindl.

Naamgeving

Een van de vele synoniemen is *O. altissimum* Lindl, non Jacq. Niet te verwarren met de orchidee die nu bekend staat onder de naam *O. altissimum* (Jacq) Sw. De hier beschreven *Oncidium baueri* Lindl, onderscheidt zich van die orchidee door langere pseudobulben, langere en smallere bladeren. Ook de bloemen van *O. baueri* Lindl, zijn kleiner en de lip is anders van vorm. J. Lindley heeft deze orchidee de naam van Franz Bauer (1758 -1840) gegeven. Bauer was een zeer knappe tekenaar die in de eerste helft van de negentiende eeuw een groot aantal illustraties van orchideeën heeft gemaakt. Hij publiceerde "Illustrations of Orchidaceous Plants". Hij maakte zijn illustraties aan de hand van orchideeën die in Kew in Engeland waren gekweekt.

Verspreiding

O. baueri komt voor op hoogtes vanaf zeeniveau tot ca. 1200 m in Brazilië, Guyana, Venezuela, Colombia, Ecuador, Peru en Bolivia en op diverse eilanden in de Caraïbische Zee. Deze orchidee wordt in Zuid-Amerika zowel gevonden in gebieden waar het hele jaar regen valt als ook daar waar duidelijk sprake is van een meer droge periode (bijv. in de Minais Geras), maar dan groeit deze orchidee langs de bosrijke rivieroeveren. Het geslacht *Oncidium* vindt zijn verspreiding vanaf Florida, Caraïbische Eilanden, Centraal-Amerika en Zuid-Amerika tot in Argentinië, inclusief de Andes. Omdat een recente beschrijving van dit geslacht ontbreekt, is moeilijk te schatten hoeveel soorten er bekend zijn. Geschat wordt meer dan 700.

Beschrijving

O. baueri is een epifiet, die de neiging heeft omhoog te groeien. De wat taps toelopende pseudobulben kunnen wel 15 cm lang worden bij een breedte (op een derde van de hoogte) van maximaal 5 cm en een dikte van ca. 2 cm. De pseudobulben zijn in de lengterichting sterk gegroefd. De bladeren zijn lancetvormig en tot 60 cm lang bij een breedte van 2 á 3 cm. Per pseudobulbe zijn er twee bladeren. De pseudobulben en bladeren zijn lichtgroen van kleur. De cm dikke bloemstengel ontspruit onderaan de pseudobulbe uit een bladschede die wat korter is dan de bladeren.

De vertakte bloem-stengel kan onder gunstige omstandigheden wel 3 m lang worden; meestal niet langer dan 1,50 m. De bloemstengel draagt ontelbaar veel bloemen van 3 bij 2 cm. Op afstand domineert het geel van de bloemen sterk, alhoewel zeker de helft van de bloem lichtbruin van kleur is. De petalen zijn iets groter dan de sepalen, maar verder gelijk: lichtbruin van kleur, iets geel geaderd, met achterover gebogen gele uiteinden. De lip heeft een geheel gele onderlob van bijna 1 cm breedte. De zijlobben zijn geel van kleur met ieder een lichtbruine stip. De helmknop is ook geel. De middenlob is bruin van kleur. De bloemen blijven 2 á 3 weken goed. De bloeistengel is afgeknipt goed houdbaar.

In een pot geplaatst laat de plant nogal wat dunne niet al te lange luchtwortels zien.

In de literatuur worden geen variëteiten beschreven.

Plagen

Over het algemeen is *O. baueri* niet zo gevoelig voor allerlei plagen en ziekten.

Cultuur

Het kweken van *Oncidiums* lijkt op zich niet moeilijk. Toch is het niet zo gemakkelijk een kweekvoorschrift te geven dat, mits opgevolgd, altijd bloei en een goede ontwikkeling van de orchidee garandeert.

Het probleem is dat veel *Oncidiums* in de rustperiode (d. i. onze winter) veel licht nodig hebben. In de groeiperiode, in de zomer, kunnen ze met minder licht toe.

's Zomers geeft dat geen probleem; voldoende schermen. 's Winters is er bij ons te weinig licht; aanmerkelijk minder dan in het oorspronkelijk groeigebied. Dit heeft tot gevolg dat *Oncidiums*, die volgens de boekjes in de herfst behoren te bloeien, bij ons pas in de late winter of in het vroege voorjaar tot bloei komen, alhoewel de bloemstengel al voor de kortste dag verschijnt.

Het duurt dan maanden voordat de bloei doorzet. Op zich geen probleem: als de bloeistengel zich manifesteert zal de plant vrijwel zeker bloeien. In die periode zal ook vaak de nieuwe scheut verschijnen. Deze zal, als hij te vroeg bij te weinig licht verschijnt, zich niet goed kunnen ontwikkelen.

Op de duur zal de orchidee een wat kwijnend bestaan gaan leiden. Dit is te voorkomen door er voor te zorgen dat in de winter de temperatuur niet te hoog is en de plant dan niet te veel water krijgt.

Een stringente rustperiode is niet nodig. Zo'n plant is *O. baueri*. Ervaring leert dat in onze zomer rijkelijk water kan worden gegeven totdat de pseudobulbe volgroeid is. Daarna verschijnt de bloemstengel. De watergift iets minderen, maar de plant nooit geheel laten uitdrogen.

O. baueri kan het beste gematigd worden gekweekt op een vrij lichte plaats in de kas.

In de winter proberen de temperatuur niet boven 18 °C te laten komen bij een nachttemperatuur van 12 tot 15 °C.

De plant wenst in de zomer meer schaduw.

Een hoge relatieve luchtvochtigheid is in principe altijd nodig.

Deze orchidee zou, gezien zijn neiging omhoog te groeien, het beste op een blokje kunnen worden gekweekt. Dit wordt afgeraden omdat *O. baueri* een toch wel forse plant is. Kweek in een pot, zoals de ervaring leert, is heel goed mogelijk.

Bij teelt in een pot zorgt het gieten er tevens voor dat de luchtvochtigheid rondom de plant in het algemeen wat hoger is. Zorg voor een luchtig potmengsel; bijv. een mengsel van *osmunda*, kokosbrokjes of boomschors, waaraan wat gedroogd beukenblad is toegevoegd. Bij teelt in een pot wekelijks gieten. Een stenen pot blijft langer nat dan een plastic pot. In de winter het medium nooit geheel laten uitdrogen.

In de groeiperiode om de veertien dagen begieten met water waaraan ca. 1 gram kunstmest per liter is toegevoegd. Eerst stikstofbemesting en later meststof waarin meer fosfor en kalium voorkomt. Te veel meststof is niet bevordelijk voor de bloei.

Deze orchidee is eventueel in de serre of de kamer te kweken als aan de hierboven geschetste kweekomstandigheden kan worden voldaan. Met name moet dan worden gezorgd voor de benodigde hoeveelheid licht in de winter.

Bijzonderheden

O. baueri behoort tot een groep orchideeën die wordt aangeduid met 'luchtorchideeën'. Dat zijn orchideeën die schijnbaar 'van de lucht leven'. Ze worden aangetroffen in de toppen van de bomen en ontvangen de, voor de groei, benodigde mineralen volledig uit de regen en de lucht!

Y. D. Feikema